

Politiets brug af skydevåben. Retsdogmatisk del.

Forskningsprojektet ”Politiets brug af skydevåben” omfatter både en retsdogmatisk og en empirisk del. Nedenstående er resumé af projektets retsdogmatiske del. Den del er gennemført af ph.d. Thomas Elholm. Både den empiriske og den retsdogmatiske del indgår i et nordisk komparativt projekt om politiets brug af skydevåben i de forskellige nordiske lande.

Resumé

Fremstillingen orienterer sig omkring spørgsmålet: ”Hvornår kan politiet anvende skydevåben”. Formålet er at beskrive, hvornår den enkelte betjent kan anvende skydevåben uden at udsætte sig for kritik eller strafansvar, dvs. hvornår brug er berettiget. Derimod er spørgsmål om evt. erstatningsansvar ikke behandlet, da det ligger uden for projektbeskrivelsen.

I modsætning til Finland, Norge og Sverige har Danmark ingen politilov. Reglerne for politiets brug af skydevåben skal findes i straffelovens §§ 13 og 14 om nødværge og nødret samt i administrative bestemmelser, som politiets skydereglement.

Reglerne og retningslinierne beskrives bedst med udgangspunkt i de forskellige situationer, som politiet havner i, og som efter omstændighederne indebærer behov for anvendelse af skydevåben, dvs. angrebs-, nødrets-, og retshåndhævelsessituationer. Rapporten er derfor inddelt i afsnit efter disse situationer. Hertil kommer nogle afsnit om afgivelse af varsel og varselsskud, om betjente under direkte kommando og om undersøgelses- og klagesager vedrørende politiets brug af skydevåben.

Den i praksis langt mest relevante situation er angrebssituationen, hvor skydevåben bruges til at afværge et farligt angreb. Som udgangspunkt vil angreb, der er omfattet af straffelovens §§ 245 og 246, berettige anvendelse af skydevåben (hvis de øvrige betingelser er opfyldte). Det samme gælder angreb i form af drab/drabs-forsøg, voldtægt, ulovlig frihedsberøvelse mm.

Angreb mod ejendom berettiger kun i sjældne situationer afværgelse ved brug af skydevåben. I retshåndhævelsessituationer (som f.eks. pågribelse, anholdelse og hindring af rømning) er brug af skydevåben i praksis meget sjælden og meget sjældent berettiget, mens retshåndhævelse i form af påbud ikke berettiger brug af skydevåben. Også nødretssituationer vil sjældent berettige brug af skydevåben.

Er der nærliggende fare for, at udenforstående rammes af skud, gælder for alle de nævnte situationer, at berettigelsen af brug af skydevåben indskrænkes væsentligt og kun er berettiget i ”yderste nødsfald”.